

EXPUNERE DE MOTIVE

Secțiunea 1

Titlul proiectului de act normativ

Lege
pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal

Secțiunea a 2-a

Motivul emiterii actului normativ

2.1. Sursa proiectului de act normativ

Inițiativa Ministerului Justiției

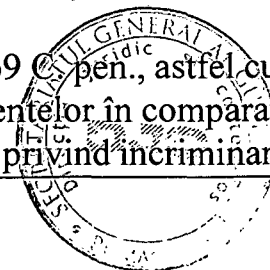
2.2. Descrierea situației actuale

La data de 19.04.2023, Comisia Europeană a adoptat un pachet decizional privind cazurile de încălcare a dreptului UE în domeniul justiției. Printre deciziile adoptate în acest context se numără și emiterea scrisorii suplimentare de punere în întârziere în cauza 2016/2075 - având ca obiect neîndeplinirea obligațiilor prevăzute la art. 1 alin. (1) din Decizia-cadru 2008/913/JAI a Consiliului din 28 noiembrie 2008 privind combaterea anumitor forme și expresii ale rasismului și xenofobiei prin intermediul dreptului penal.

Conform evaluării Comisiei Europene, deși România a soluționat aspectele problematice formulate în scrisoarea inițială de punere în întârziere din data de 30.10.2020, art. 369 C. pen., astfel cum a fost modificat (prin Legea nr. 170/2022 pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, M. Of. nr. 548 din 06 iunie 2022), prezintă un nou aspect problematic și, prin urmare, România nu și-a îndeplinit obligațiile care îi revin în temeiul art. 1 alin. (1) lit. (a) din Decizia-cadru menționată.

În opinia Comisiei Europene, prin modificările aduse articolului 369 din Codul penal a fost introdusă o condiție suplimentară pentru sancționarea faptei ca infracțiune, și anume condiția ca criteriile de discriminare enumerate în cuprinsul articolului să fie considerate de făptuitor drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte. Comisia consideră că acest aspect reprezintă o cerință suplimentară, neprevăzută la art. 1 alin. (1) lit. (a) din Decizia-cadru și care limitează domeniul de aplicare al acestei dispoziții.

Pe baza celor de mai sus, Comisia concluzionează că art. 369 C. pen., astfel cum a fost modificat, acoperă o tipologie mai restrânsă a comportamentelor în comparație cu decizia-cadru, subminând în același timp scopul normelor UE privind incriminarea

discursului de incitare la ură, ceea ce duce la o transpunere incorectă a art. 1 alin. (1) lit. (a) din decizia-cadru.

2.3. Schimbări preconizate

Prezentul proiect de lege are în vedere modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal în vederea soluționării aspectelor ridicate de Comisia Europeană prin scrisoarea suplimentară de punere în întârziere în cauza 2016/2075 în cadrul procedurii de *infringement*, și a deficiențelor semnalate de aceasta. Luarea măsurilor necesare pentru punerea legislației naționale în acord cu prevederile art. 1 alin. (1) lit. a) din Decizia-cadru 2008/913/JAI, se impune în vederea asigurării transunerii corecte și complete a prevederilor acesteia.

Astfel, articolul 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 510 din 24 iulie 2009 se va modifica în mod corespunzător, prin eliminarea sintagmei criticate de COM, astfel încât infracțiunea de incitare la violență, ură sau discriminare să poată fi reținută dacă făptuitorul a săvârșit elementul material indiferent dacă acesta a considerat ori nu drept cauze ale inferiorității unei persoane în raport cu celelalte pe baza criteriilor de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA.

Prin urmare, textul propus pentru art. 369 Cod penal are următorul cuprins:

„Incitarea publicului, prin orice mijloace, la violență, ură sau discriminare împotriva unei categorii de persoane sau împotriva unei persoane pe motiv că face parte dintr-o anumită categorie de persoane definită pe criterii de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, gen, orientare sexuală, opinie ori apartenență politică, avere, origine socială, vârstă, dizabilitate, boală cronică necontagioasă sau infecție HIV/SIDA, se pedepsește cu închisoare de la 6 luni la 3 ani sau cu amendă.”

2.4. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 3-a Impactul socioeconomic

3.1. Descrierea generală a beneficiilor și costurilor estimate ca urmare a intrării în vigoare a actului normativ

Nu este cazul.

3.2. Impactul social

Nu este cazul.

3.3. Impactul asupra drepturilor și libertăților fundamentale ale omului

Nu este cazul.

3.4. Impactul macroeconomic

Nu este cazul.

3.4.1. Impactul asupra economiei și asupra principalilor indicatori macroeconomici

Nu este cazul.

3.4.2. Impactul asupra mediului concurențial și domeniul ajutoarelor de stat

Nu este cazul.

3.5. Impactul asupra mediului de afaceri

Nu este cazul.

3.6. Impactul asupra mediului înconjurător

Nu este cazul.

3.7. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva inovării și digitalizării

Nu este cazul.

3.8. Evaluarea costurilor și beneficiilor din perspectiva dezvoltării durabile

Nu este cazul.

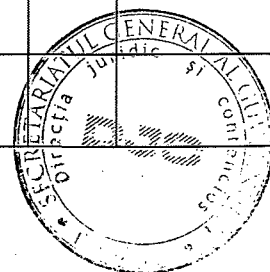
3.9. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 4-a

Impactul financiar asupra bugetului general consolidat atât pe termen scurt, pentru anul curent, cât și pe termen lung (pe 5 ani), inclusiv informații cu privire la cheltuieli și venituri

- în mii lei (RON) -						
Indicatori	Anul curent	Următorii patru ani				Media pe cinci ani
1	2	3	4	5	6	7
4.1. Modificări ale veniturilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta:						
1. impozit pe profit						
2. impozit pe venit						
1. bugete locale						
1. impozit pe profit						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat:						
1. contribuții de asigurări						

d) alte tipuri de venituri (Se va menționa natura acestora.)						
4.2. Modificări ale cheltuielilor bugetare, plus/minus, din care:	Nu este cazul.					
1. buget de stat, din acesta: 1. cheltuieli de personal 2. bunuri și servicii						
1. bugete locale: 1. cheltuieli de personal 2. bunuri și servicii						
1. bugetul asigurărilor sociale de stat: 1. cheltuieli de personal 2. bunuri și servicii						
d) alte tipuri de cheltuieli (Se va menționa natura acestora.)						
4.3. Impact financiar, plus/minus, din care: a) buget de stat	Nu este cazul.					
b) bugete locale						
4.4. Propuneri pentru acoperirea creșterii cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.5. Propuneri pentru a compensa reducerea veniturilor bugetare	Nu este cazul.					
4.6. Calcule detaliate privind fundamentarea modificărilor veniturilor și/sau cheltuielilor bugetare	Nu este cazul.					
4.7. Prezentarea, în cazul proiectelor de acte normative a căror adoptare atrage majorarea cheltuielilor bugetare, a următoarelor documente: 1. fișa financiară prevăzută la art. 15 din Legea nr. 500/2002 privind finanțele publice, cu modificările și completările ulterioare, însoțită de ipotezele și metodologia de calcul utilizată; 2. declarație conform căreia majorarea de cheltuială respectivă este compatibilă cu obiectivele și prioritățile strategice specificate în strategia fiscal-bugetară, cu legea bugetară anuală și cu plafoanele de cheltuieli prezentate în strategia fiscal-bugetară.						
4.8. Alte informații Nu este cazul.						

Secțiunea a 5-a
Efectele proiectului de act normativ asupra legislației în vigoare

5.1. Măsurile normative necesare pentru aplicarea prevederilor proiectului de act normativ

Nu este cazul.

5.2. Impactul asupra legislației în domeniul achizițiilor publice

Nu este cazul.

5.3. Conformitatea proiectului de act normativ cu legislația UE (în cazul proiectelor ce transpun sau asigură aplicarea unor prevederi de drept UE)

Nu este cazul.

5.3.1. Măsurile normative necesare transpunerii directivelor UE

Nu este cazul.

5.3.2. Măsurile normative necesare aplicării actelor legislative UE

Nu este cazul.

5.4. Hotărâri ale Curții de Justiție a Uniunii Europene

Nu este cazul.

5.5. Alte acte normative și/sau documente internaționale din care decurg angajamente asumate

Nu este cazul.

5.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 6-a
Consultările efectuate în vederea elaborării proiectului de act normativ

6.1. Informații privind neaplicarea procedurii de participare la elaborarea actelor normative

Nu este cazul.

6.2. Informații privind procesul de consultare cu organizații neguvernamentale, institute de cercetare și alte organisme implicate

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției.

6.3. Informații despre consultările organizate cu autoritățile administrației publice locale

Nu este cazul.

6.4. Informații privind puncte de vedere/opinii emise de organisme consultative constituite prin acte normative

Nu este cazul.

6.5. Informații privind avizarea de către:

- a) Consiliul Legislativ
- b) Consiliul Suprem de Apărare a Țării
- c) Consiliul Economic și Social
- d) Consiliul Concurenței
- e) Curtea de Conturi

Proiectul prezentului act normativ a fost avizat de Consiliul Legislativ prin avizul nr. 790/2023.

6.6. Alte informații

Nu este cazul.

Secțiunea a 7-a

Activități de informare publică privind elaborarea și implementarea proiectului de act normativ

7.1. Informarea societății civile cu privire la elaborarea proiectului de act normativ

Proiectul de Lege a fost supus dezbaterii publice prin afișare pe site-ul Ministerului Justiției.

7.2. Informarea societății civile cu privire la eventualul impact asupra mediului în urma implementării proiectului de act normativ, precum și efectele asupra sănătății și securității cetățenilor sau diversității biologice

Nu este cazul.

Secțiunea a 8-a

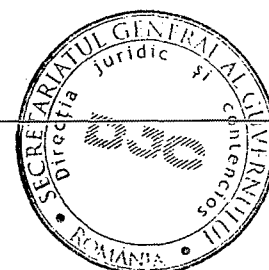
Măsuri privind implementarea, monitorizarea și evaluarea proiectului de act normativ

8.1. Măsurile de punere în aplicare a proiectului de act normativ

Nu este cazul.

8.2. Alte informații

Nu este cazul.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul de Lege pentru modificarea art. 369 din Legea nr. 286/2009 privind Codul penal, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare, cu procedura de urgență prevăzută de art. 76 alin. (3) din Constituția României, republicată.

~~PRIM-MINISTRU~~

~~ION-MARCEL CIOLACU~~

